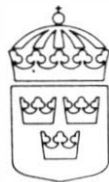

Motion till riksdagen

1988/89:N401

av Martin Olsson m. fl. (c, m, fp)

Omlokalisering av statens vattenfallsverks huvudkontor

Mot.
1988/89
N401-403

Vid de båda senaste riksmötena har undertecknade Olsson och Godin jämte dåvarande riksdagsledamoten Per-Rickard Molén väckt motionerna 1986/87:N511 respektive 1987/88:N401 med krav på utredning och förslag om omlokalisering av statens vattenfallsverks huvudkontor eller delar därav till Västernorrlands län. Motionerna avlogs tyvärr av riksdagsmajoriteten (NU 1986/87:34 respektive 1987/88:41). Vid den första omröstningen i kammaren om det senare betänkandet blev röstresultatet 150 mot 150 mellan utskottsmajoritetens (s och vpk) avslagsyrkande och reservationen (m, fp och c) för bifall till motionen. Hade alla i omröstningen deltagande riksdagsledamöter från Västernorrland stött reservationen hade den segrat.

Bakgrunden till motionerna har främst varit Västernorrlands läns fleråriga mycket negativa befolkningsutveckling och därav föranledda behov av betydande ökning av antalet arbetstillfällen genom en större omlokalisering av statlig verksamhet till länet.

Sedan vi väckte den första motionen har stödet för vårt förslag ökat avsevärt. Vid sin distriktskongress våren 1987 beslöt exempelvis socialdemokraterna i Medelpad – visserligen efter votering med röstsiffrorna 95 mot 89 – att arbeta för vårt motionskrav.

Vad gäller utlokaliseringar av delar av Vattenfalls huvudkontor vill vi erinra om att inom ramen för regeringens Bergslagspaket och satsningar på Norrbottens län sker utlokaliseringar av 100 tjänster till Ludvika och 70 tjänster till Luleå. I det första fallet gäller det enheten för projektering av vattenkraftsanläggningar jämte hus- och industribyggnader. I det senare fallet är det enheterna för byggnadsentreprenadverksamhet och central ADB-behandling. Däremot har några motsvarande lokaliseringar till Västernorrlands län ej aktualiserats av regeringen eller av Vattenfalls styrelse. Det enda som berör Västernorrland i detta fall är att dit sker – liksom till övriga region- och distriktskontor – viss mycket begränsad överföring av verksamheter från huvudkontoret.

Eftersom stödet för våra tidigare framförda motionskrav är stort och det av debatt och frågesvar i riksdagen blivit klart att regeringen ej avser att initiera något förslag som kan komma att leda till att vårt krav genomförs vill vi nu återkomma med motsvarande motionskrav vid detta riksmöte. Det är speciellt viktigt att riksdagen på nytt prövar denna fråga mot bakgrund av den fortsatta negativa befolkningsutvecklingen i Västernorrlands län.

Av arbetsmarknadsministerns svar på frågor och interpellationer i riksdagen under den gångna hösten framgick att regeringen tyvärr inte förbereder

några speciella satsningar för Västernorrlands län, varför det är angeläget att riksdagen genom ett beslut om en stor omlokalisering till länet bidrar till att vända den negativa befolkningsutvecklingen där.

Mot. 1988/89
N401

Negativ utveckling i Västernorrlands län

Befolknings- och sysselsättningsutvecklingen i Västernorrlands län är mycket oroande. Under 80-talet har länets befolkning minskat med nära 8 000 personer. Västernorrland var det enda län som minskade sin befolkning även under 1988 och är det län som under innevarande årtionde haft den största befolkningsminskningen av alla län.

Prognoserna för sysselsättnings- och befolkningsutvecklingen pekar tyvärr mot en fortsatt mycket negativ utveckling.

Den hittillsvarande utvecklingen, den aktuella situationen och prognoserna för framtiden visar klart att det behövs speciella satsningar på och lokaliseringar till länet för att den negativa utvecklingen skall brytas. Länet närliv och den nuvarande offentliga sektorn torde nämligen inte expandera så att det räcker för att vända utvecklingen.

Under 70-talet skedde omlokaliseringar av statlig verksamhet från Stockholmsområdet till olika delar av landet, bl a Sundsvall. Dessa omlokaliseringar har varit synnerligen värdefulla för sysselsättningen och för en vidgning av arbetsmarknaden på de orter dit de förlagts. Men eftersom dessa typer av offentlig verksamhet närmast skall minska antalet anställda ger de numera, åtminstone i Västernorrland, inga tillskott till sysselsättning.

Trots Västernorrlands stora behov av nya statliga verksamheter har de flesta aktuella och möjliga lokaliseringar under senare år gått till andra – inte lika hårt drabbade län.

Vattenfallshuvudkontor till Västernorrland

En möjlighet att kraftfullt bidra till att vända utvecklingen i Västernorrland vore att göra en stor utlokalisering till länet. Bland de många statliga verksamheterna i Stockholmsområdet finns statens vattenfallsverks huvudkontor med ca 2 000 anställda.

Vattenfalls verksamhet är av naturliga skäl spridd över olika delar av vårt land, och huvuddelen av vattenkraftverken finns i norra Sverige. Vattenfalls spridning av verksamheten kan ungefär jämföras med domänverket vars huvudkontor under 70-talet omlokaliserades till Borlänge och därigenom kom att förläggas så att säga närmare sin verksamhet.

Även LKAB:s huvudkontor flyttades för en del år sedan från Stockholm till Luleå.

Av statliga affärsdrivande verksamheter är domänverket och LKAB goda exempel på att huvudkontor för sådana verksamheter med fördel kan flyttas från Stockholm till ort i den del av landet där huvuddelen av verksamheten bedrivs.

Enligt vår mening bör förutsättningarna prövas för motsvarande omlokalisering av Vattenfalls huvudkontor, eller i vart fall vissa delar därav, till Västernorrlands län.

Vi vill här anknyta till de inledningsvis nämnda omlokaliseringarna av vissa enheter till Ludvika och Luleå.

Dessa beslut visar att det är möjligt att utlokalisera vissa enheter från Vattenfalls huvudkontor om den politiska viljan finns. Det var efter två framställningar från regeringen som Vattenfalls styrelse fattade beslutet. Sedan det fattats framhöll Vattenfalls generaldirektör att han såg styrelsens beslut som en möjlighet att förena regional satsning med utveckling och förnyelse av Vattenfalls verksamheter.

Vi är övertygade om att motsvarande positiva utveckling skulle kunna möjliggöras om ett beslut skulle fattas om lokaliseringar till Västernorrlands län.

Vad gäller Vattenfalls verksamhet vill vi påpeka att omfattande investeringar i ombyggnader av befintliga kraftstationer beräknas ske i mellersta Norrland under den kommande 10-årsperioden.

Vi anser att det i första hand bör utredas att flytta Vattenfalls hela huvudkontor till Västernorrland, och om det visar sig orealistiskt pröva förutsättningarna för och lämpligheten av att till länet flytta vissa delar av huvudkontoret.

Som särskilda skäl för lokalisering till Västernorrland vill vi sammanfattningsvis ange att

- den mycket negativa befolknings- och sysselsättningsutvecklingen i Västernorrlands län måste brytas
- en stor del av Vattenfalls verksamhet ligger i norra Sverige
- Vattenfall torde investera i ombyggnader i många vattenkraftverk i mellersta Norrland under de närmaste åren
- Vattenfalls regionkontor för mellersta Norrland ligger i Sundsvall
- Västernorrland ligger centralt – mitt i Sverige
- erfarenheterna av gjorda omlokaliseringar till länet är mycket goda
- särskilt Sundsvallsområdet har goda kommunikationer till de flesta delar av landet
- särskilt i Sundsvall finns kvalificerade konsulter och god kompetens inom för Vattenfall viktiga områden.

Det kan nämnas att Svenska Cellulosa AB, SCA, ett av vårt lands största skogsföretag, har sitt huvudkontor i Sundsvall. SCA har förutom skog och skogsindustri även en omfattande kraftindustriell verksamhet genom dotterbolaget BÅKAB.

Eftersom Västernorrlands situation är så allvarlig fordras kraftfulla insatser, och riksdagen bör därför besluta att hos regeringen begära utredning av förutsättningarna för och lämpligheten av att omlokalisera hela eller vissa avdelningar av Vattenfalls huvudkontor till Västernorrlands län.

Vi framlägger detta förslag och krav i övertygelse om att en eller flera större lokaliseringar måste göras till Västernorrland om inte detta län och därmed mellersta Norrland skall drabbas av fortsatta kännbara befolkningsminskningar.

Hemställan

Mot. 1988/89

N401

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om omlokalisering av statens vattenfallsverks huvudkontor eller delar därav till Västernorrlands län.

Stockholm den 10 januari 1989

Martin Olsson (c)

Eva Björne (m)

Sigge Godin (f)